

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 200 Lei
Félévre 100 Lei
Negyedévre 50 Lei

HIRDETMÉNYEK DIJA:
milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

GYERGYÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 34.
(Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig
fogadunk el.

Telefon: 14.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel. Egyes szám ára 4 Lei

A genfi nagy per.

Néhány hete vigyorgó kárörömmel jelentette néhány románnyelvű újság, hogy a Népszövetség tanácsa, a csiki székelyek panaszával foglalkozva a Magánjavak kérdésében elutasító döntést hozott. Magyar nyelven is olvastunk sajnálós vállveregetős jótanácsokat, nem így kellett volna csinálni, hanem . . . Természetesen, amikor valami rosszul sült el, akkor mindig könnyű megoldani, hogy nem így kellett volna.

Tudtuk már akkor, hogy a Népszövetség tanácsa nem sietett a petíciót elutasítani és hogy ellenkezőleg, a per folyamatban van. Csak annyi történt, hogy a tanács francia elnöke Lengyelország delegátusával egyetértésben kivitte, hogy az ügyet egy japáni diplomatának adják áttanulmányozás és jelentéstétel végett, aki úgy véleményezte az ügyet, hogy abban jogászszakértőkből álló bizottság véleményét kell kikérni.

Nem hittük, hogy elutasítás lesz belőle, de semmi okunk sem volt, hogy örömet rontsunk. Így hallgattunk és vártunk, míg most újabb hírt kapunk a genfi perről.

A Népszövetség tanácsa elé a japán előadó olyan értelmű jelentést terjesztett, hogy nem áll helyt a román kormány azon kifogása, hogy az ügy hazai bíróságok elé tartoznék. Ellenkezőleg, kimondott kisebbségi sérelemről van szó és a nemzetközi fórumok döntése mérvadó az ügyben.

Románia meghatalmazott minisztere csak avval tudta az érdemi döntést megegyezően késleltetni, hogy a román állam szuverénitására hivatkozott, amely az ügyben szenvedne és ezen az alapon sikerült újra halasztást kapni, hogy most már csakugyan komolyan a békés kiegyenlítéshez látnak.

Miben áll tulajdonképpen a Magánjavak ügye?

A vita, amely a tulajdonosok képviselői és a román állam kormánya között folyik, tulajdonképpen kettős.

A történetek a következők: Csikmegye székely határőreinek hatvan-ezer holdnyi erdősége, sok ingatlan, háza, egy takarékpénztára, ingó vagyona, az agrárfórumok vizsgálata alá kerül. Hogy mennyiben tartozik kisajátítás alá. Az első és második fórum nagyrészt az ingatlan vagyonnak kisajátítják, meghagyják a többit és az ingóságokat. — Nyilvánvaló jogsérelem történt itt is, hiszen a bánási és naszódi román határőrvidékek hasonló természetű vagyont az agrárkisajátítások alól egészben mentesítették. — A további eljárás folyamán azonban a tulajdonosokat nagy meglepetés érte.

Az agrárkomité a kisajátítási ügyek ellenőrzésére rendelt legfelsőbb hatóság kimondotta, hogy a Magánjavak vagyona nem tartozik kisajátítás alá, mert az államé, így nem kisajátításnak, hanem közönségesen az elbitorlóktól való visszavételnek van helye. El is rendelte rögtön, hogy a vagyont azonnal vegyék át, ingatlanokat, ingókat, mindent az utolsó szögig.

Amint mondtuk, a jogvita kettős. Az első kérdés az: van-e az agrárkomiténak, mely újra hangsúlyozzuk, kizárólag agrárkérdésben határozhat, joga úgy dönteni, hogy a vagyon nem esik kisajátítás alá, tehát elveendő egészében. Hiszen, ha nem esik kisajátítás alá, akkor az agrárkomité ezzel a megállapítással be is fejezte a szerepét, akkor mi köze hozzá a kisajátító bizottságok ellenőrzőjének. Ha nem esik kisajátítás alá, akkor a tulajdonjog kérdésében kizárólag a független bíróság és nem politikai szerv, mint az agrárkomité, határozhat.

A másik az érdem kérdése. Van-e a román államnak joga kisebbségi vagyont egyszerűen elkobozni, akkor, mikor a román származású tulajdonosok ugyanolyan természetű javait más elbánásban részesíti.

Az egyenlőtlen elbánás az, ami az ügyet a nemzetközi fórumok elé juttatta.

A nemzetközi fórumok előtt kisebbségnek vajmi ritkán van igaza. A beadott ügyeknek alig néhány százalékát intézik el érdemben és az elintézés is legtöbb esetben kedvezőtlen.

A Magánjavak panaszának kérdésével már évek óta foglalkozik érdemben a Népszövetség és igazán csak a román állam nemzetközien elismert kiváló képességű képviselői ügyesebbnél ügyesebb trükkjeinek köszönhető, hogy eddig még nem hoztak érdemi olyan döntést, amely a panaszoló tulajdonosoknak százszázalékban ad igazat.

Ez a kérdés is, mint annyi más, ahol az igazság kiderítése ugynevezett felsőbb szempontok miatt nem történhet meg olyan hamar, mint ahogyan azt joggal várhatná az igazság keresője, bizonyítja, hogy a jogos kérést igazságos ügyet mégsem olyan nagyon könnyű agyonütni, eltemetni, mint ahogyan azt némelyek, sokan szeretnék.

A természet ünneplése.

Vidám gyermekcsereg kipirult arccal ugrándozva, játszadozott a természet szabad öln. Gondtalan gyermekarcok! A kalitkából kiszabadult rabmadár tudna-e jobban örülni a szabadságnak, mint a gyermekcsereg a kirándulásnak.

Gyermek, felnőtt lelkét valami felrázza a mindennapi élet egyhangúságából, gyönyörűség tölti be a lelket, elmereng az Isten nagyságán, felemelkedik hozzá a magasba s dicséri a nagy mindenség Alkotóját.

„Madarak és fák napját“ ünnepelte a román elemi iskola május 24-én. A gyermeki lelkek találkozása volt ezen az ünnepen.

Énekek, alkalmi szavaltatok hangzottak el. A nap jelentőségét Lengyel Margitka méltatta. Kedves gyermekek!

A mosolygós, vidám, örömtől ragyogó arcokról látom, megérezte gyermek lelketek, hogy ünnepelni jöttünk a szabadba. Igen, ünnepelni jöttünk ide az Isten alkotta természet virágillatos, madárdalos gyönyörű nagy kertjébe.

Tudjátok-e milyen ünnepet tartunk ma? Madarak és fák napját. Jól jegyezzétek meg, amiről most hallani fogtok.

Gondoljatok-e valamikor arra, hogy Isten

adta szüleiteket, Ő adott nekik titeket is. Ő teremtetta a csicsérgő madarakat, a fákat, cserjéket, virágokat Ő adta nekünk a ragyogó napsugarat, mely nemcsak világosságot, hanem meleget is ad. E melegséget és világosságot adó napsugárban van az éltető erő. Minden, ami fölöttünk, ami a földön, vagy a föld mélyében van, az Isten nagyságát és végtelen bölcsességét hirdeti.

Valahányszor kijövünk a jó Istennek e gyönyörű kertjébe, szívünk mindig hálával telik el iránta, hogy a mi gyönyörködtetésünkre megalkotta az legszebb kertet.

Nézzünk szét a nagy természetben, mely elénk tárja minden szépségét, gazdagságát.

Nézzétek a zöldelő mezőt! Milliós és milliós fűszál, virág, növény, mind ránk mosolyognak emberekre. Nem szólanak s mégis halljuk, mikor arra kérnek: szeressetek, ne tiporjatok el durván. Nekünk is a jó Isten adta az életet s a rajtunk ütött sebek ép úgy sajognak, mint nektek. Elégedjétek meg illatunkkal, teljétek be szépségünkkel. Gondoljatok-e arra, hogy hasznot is hajtunk? Kelyhünk mézét nektek gyűjtik a munkás méhecskék.

Vannak olyanok is, melyek között sétálva így szólanak hozzánk: Tépjétek le s vigyék haza, hogy a bennünk rejlő gyógyító erő visszaadja beteg szülőd vagy testvérdé egészséget. Feláldozzuk életünket értetek. Vigyék el a gyógyszertárakba, hogy ott orvosságot készítsenek belőlünk. Ezt a gyógyító erőt a jó Isten adta nekünk.

És most nézzünk tovább!

A füvek és virágok közül bokrok, fák emelkednek az ég felé. Láttatok-e már pici magot, mely bekerül a földbe, ott kicsirázik, nő felfelé s hatalmas fa lesz belőle, mely szembe száll széllel, viharral. Sok ága van, ezer és ezer levél borítja. A fák termelik az oxigént, a levegőnek azt a részét, mely nélkül nem élhetünk. A fákat felhasználják a házak építésénél, bútort készítenek belőlük; ők szolgáltatják a téli tüzelőanyagot. Ágaik közt fészkelnek az énekes madarak, árnyékában pihen meg munkában kifáradt édes apátok.

Télen, mikor a kamrából vagy pincéből előkerül a finom alma, körte; vajjon gondoltok-e arra, hogy ez annak a fának a gyümölcse, melynek nyáron talán letördeltétek az ágait, vagy bicskával megfaragtátok a törzsét?

Gonosz lelkét mutatja meg az, ki a fákat rongálja s Istent bántja meg az, ki az Ő alkotását rombolja.

Mikor a fák árnyékába huzódtok, emelkedjétek fel lélekben, adjon hálát szívetek a mindenek Alkotójának.

A nagy természetnek néma élőin kívül vannak az erdők és mezők dalos madarai. Ezek már kora hajnalban felszállnak a magasba s hangos énekükkel köszönik meg a jó Istennek, hogy új nap virradt ránk. Hangos énekükkel köszöntik a munkába siető embereket. Este az énekes család altató csipogás közben ad hálát az eltelt napért a mindnyájunk fölött őrökdő Atyának.

Mi lenne velünk, ha ők elpusztulnának? A kártékony rovarok annyira elszaporodnának, hogy nem teremne sem a fa, sem a föld táplálékot. A ragályos betegséget terjesztő férgek, rovarok annyira elszaporodnának, hogy talán védekezni sem tudnánk ellene.

Ha bánatunk, szomorúságunk van s kimegyünk az erdőre, mezőre, ezek a dalos madarak elfeledtetik egy pillanatra gondunkat, fájaldalmunkat; szívünket felrázzák, egy magasabb, egy szebb világba röpitenek; megmutatják nekünk az Isten hatalmát. Mennyi mindent tanul-

hatunk mi az öntudatlan kicsi madárkaktól.

Láttátok-e, mikor gonosz gyermek kirabolta a madárfészket, elvette az anya tojásait, kicsiny fiókáit? Hogy sirt az anyamadár, hogy kérte a fészkekről rossz gyermeket, hogy ne bántsa fészket! Jegyezzétek meg, hogy a madárnak is ép úgy fáj fiókája elvesztése, mint mikor egy édes anyának meghal a gyermeke.

Hányan vannak, kik megfosztják szabadságuktól az énekes madarakat. S a kalitkába bezárt, szabadságát vesztett madár szomorú, nem énekel, sok közülük nem bírja ki a rabságot, elpusztul...

Ha látjátok, hogy az ég madarai esőtől ázva, hidegtől fázva a házak előtt megjelennek, szórjatok ki nekik eleséget, mert jóságotokat százsoroson meghálálják.

A növények, a virágok, a fák, mind fölfelé, az ég felé törekcsenek; a madarak is fel-

szállnak; mert minden, ami a világon van, érzi, tudja, hogy ott fenn van az ő Alkotója. A mi hálaimánk is fölfelé száll, hogy Isten az ő gyönyörűségei kertjét úgy benépesítette a mi gyönyörködésünkre. Iránta való hálánkat úgy róhatjuk le, ha az ő alkotását nem romboljuk, abban kárt nem teszünk.

Ez a mai nap úgy lesz igazi örömmel, ha fogadalmat tesztek, hogy Isten virágos kertjében semmit sem romboltok, mindent épségben hagytok az Alkotó dicsőítésére. Adja Isten, hogy úgy legyen!

* * *

A „Csiki hegyek“ fenyvesekkel koszorúztatásán felhangzott az ének, kipirultak az arcok, tüzebbek lettek a székelgyermekek. Ujra zöldült a gyöngyvirág s a májusi levegő nehéz lett a felszálló virágillattól.

—ff—c.

Az „Igazságot Magyarországnak“ tragédiája.

Szombaton délután három órakor érkezett Endresz György, a diadalmas magyar óceánrepülő, aki Justice for Hungary (Igazságot Magyarországnak) nevű repülőgépén sikerrel repülte át az Óceánt az amerikai partoktól Budapestig, a római nagy repülőünnepségekre. Az Atlanti-Óceán feletti óriási távolságot sikerrel átszelő gép a római repülőtéren a leszállás pillanatában lezuhant és mindkét pilótája, Endresz György és Bitay Gyula életét veszítette.

Az ünnepi hangulatot az olasz fővárosban egyszerre a gyász és részvét érzése váltotta fel. A magyar követségen ravatalozták fel a két hős repülő holttestét, amely előtt bucsujárással vonult el a római nép. A ravatal mellett az olasz repülőgárda tisztjei állottak díszőrséget.

A ravatalhoz egyre-másra érkeztek a koszorúk. Először Horthy Miklós kormányzó nagy babérkoszoruját, azután a magyar kormányt helyezték el. Alig tették fel helyükre a koporsókat, megérkezett Mussolini babérkoszoruja. Széles, zöld selyemszalag ékesítette a koszoruba font babért. Koszorukat küldött Balbó légügyi miniszter, Schubert római német nagykövet, az Amici dell Ungheria egyesület, a római magyarok, Boncompagni herceg, Róma kormányzója, a fascista párt vezetősége, az óceánrepülők és igen sok olasz testület és egyesület, valamint magánosok is.

Két gárdatiszt hozta vasárnap reggel az

olasz király hatalmas koszoruját. A szalagot a savoyai ház aranycimere és a király monogramja díszítette.

Az egyházi szertartás után érkeztek meg az olasz kormány és hatóságok képviselői. Mussolini miniszterelnökkel együtt jelent meg a ravatalnál Balbó Italo légügyi miniszter, Riccardi légügyi államtitkár, Valle légügyi tábornok, Boncompagni herceg, Róma város kormányzója, Montuori, Róma város prefektusa és még igen sok más olasz hatóság képviselője.

Mussolini a gyászmenetben.

A követség palotája már ekkor az ünnepélyes gyászistentisztelet képét mutatta. A palotához vezető utvonulatot katonai kordon vette körül. Az egyházi szertartás után felzengült a koporsó körül a magyar Himnusz. Eközben olasz repülőtisztok vállukra emelték Endresz György és Bitay Gyula koporsóját és a fascista szervezetek néma kézzel való tisztelgése közben kivitték a követség parkjában álló, négy-négy ló vontatta halottaskocsikhoz. Beemelték a koporsókat, a kirendelt katonaság tisztelgett és megindult a gyászmenet. Néhány lépésnyire a csoport mögött a középen egyedül Mussolini a fascista milícia káplári egyruhájában, vörös káplári kokárdával a mellén, a magyar érdemrend széles zöld szalagjával a vállán haladt. Utánna az olasz miniszterek, a diplomáciai kar tagjai, a hatóságok kiküldöttjei sorakoztak.

Végig az utvonalon kordon mögött száz- ezrekre menő közönség nézte a gyászmenetet. Az utbaeső házakról gyászlobogók lengtek. Az ablakokban és erkélyeken rengeteg ember várakozott és virágosít hullatott a gyászkocsokra. A követség palotájától egyenest a pályaudvar felé haladt a menet. Egy óra hosszat tartott, amíg a menet eljutott a pályaudvarig. Közben az olasz hadirepülőgépek keringtek a menet fölött.

Kevéssel éjjel előtt megérkezett a pályaudvarra Rapaene La Polta repülőkapitány és Frattagli repülőhadnagy szolgálati övvel és díszegyenruhában. Ez a két repülőtiszt kísérte a magyar pilóták holttestét a határállomásig. Éjjel után 10 perccel végre megindult a vonat.

Endresz és Bitay gyászvonata áthaladt Firenzezén, Velencén és megérkezett Triesztbe. Az utvonalon, ahol elhaladt, az állomásokon mindenütt óriási gyászoló tömeg fogadta s a koszos vagon egyre újabb koszorúkkal gazdagodott. Kedden este 11 órakor érkezett meg a gyászvonat Postumia határállomásra, átlépett osztrák területre.

A gyászvonat magyar földön.

Szerdán reggel öt óra ötven perckor ért magyar földre Endresz György és Bitay Gyula földi maradványait szállító gyászvonat és Nagykanizsa volt az első állomása. A város közönsége nagy gyászpompával fogadta a magyar név és magyar dicsőség két hősi halottját. A pályaudvart már a kora hajnali órákban ellepte a hatalmas gyászoló tömeg. Budapestről Oxilia ezredes, az olasz követség katonai attaséja és a magyar légügyi hivatal küldöttsége — élén vitéz Rákossy György légügyi igazgatóval — jöttek le Nagykanizsára a hősi halált halt pilóták fogadására.

A vonathoz magyar mozdonyt kapcsoltak, amelynek eleje fekete gyászfátyollal volt bevonva, közepén fehér virágokból alkotott keresztel.

Végig, egészen Budapestig, amerre csak áthaladt a hősi halottakat szállító vonat, a pályaudvarokon várakozó hatalmas tömeg koszorúkkal, virágcsokrokkal borította el azt. Minden legkisebb faluból kivonultak a pályaudvarra az iskolák tanítói, növendékei, leventéi, előjárói.

Siófoktól Budapestig három repülőgép kísérte a gyászvonatot, állandóan fölötte keringve.

Megérkezés Budapestre.

Szerdán délelőtt 10 órakor befutott az En-

Gyergyószentmiklósi egyházmegye adókiivetése.

Helyes alapon és igazságosan ezelőtt 300 esztendővel.

Adóvallomási ivateket nem adtak ki. Azoknak a kitöltésével nem terheltek a lakosságot. Adókiivetés előtt félévig nem készültek elő az adókiivetési előmunkálatokkal. A számvétség nem vesződött a nyerendő adóösszeg statisztikájával és mégis az adókiivetés megtörtént, igazságosan és helyesen, ugyannyira, hogy senkinek nem volt kifogása a kivetett adó ellen.

Az adózás olyan természetű, hogy senkit sem kényszerítenek annak megfizetésére, hanem fizeti, aki akarja. A felebbezés teljesen ismeretlen fogalom. A cél el van érve, mert amit a kivetett adóösszegekből akarnak megcsináltatni, az adóösszeg teljesen elég arra. A mutatózó többlet jó lesz a következő évekre, a fenntartási költségekre. Teljesen helyes adóügyi politika.

*

Urunknak 1629-ik esztendeje szeptember hó 10-én Gyergyószentmiklós anyaegyház, Tekerőpatak és Kilyénfalva leányegyházak nemesi és egyházbirói Ferenczi György gyergyószentmiklósi plebános elnöklele alatt Gyergyószentmiklóson az alább leírandó tárgyban gyűlést tartanak.

Jelen vannak: Pongrácz István, Barabás János, Demeter János, Ferenczi Antal, Litteráti Ferencz, István Pál, György Mihály és Litteráti Mihály gyergyószentmiklósiak; Péter Ferenc és Ambrus Antal tekerőpatakiak; Gál Mihály és Barabás István kilyénfalviak. Mindnyájan nemesek. Solyom Péter, Ferenczi Péter és Biró Mihály nemesek és egyházbirák.

Tárgy: „Mivelhogy a mi templomunk és

cintermünk régen épített volt, a cserepezése és az ő falai igen megromladoztak vala; azért Marosvásárhelyről hozatánk téglavetőket és úgy építetők meg; de a készpénznek engedtlensége miatt kényszerítettünk a templombul mind a székeket kihányatni, hogy azoknak megfizethessünk.“

„Végzők azért; hogy a férfiak a templomi állóhelyért 50 pénzt és az asszonynepek 25 pénzt fognak egy esztendőre fizetni.“

*

A templomi állóhelyekért fizetők névsora: Albert János, Ambrus Antal, Ambrus György, Ambrus János, Ambrus János Deák, Ambrus Mátyás, Anda János, András Tamás, Antal Balázs, Antal János, Antal Sándor, Aranyos Lőrincz.

Balázs András, Barabás András, Barabás Ferenc, Barabás István, Barabás János, Barabás János, Barabás Mihály, Bartali Kovácsi, Bálint István, Bányász György, Belényesi István, Benedek Ferencz, Benedek János, Benedek Péter, Bereck Péter, Bereck János, Bernáld György, Bernáld István, Biró György, Bicsak György, Bicsak Pál, Both András, Both István, Both János, Both Péter kisebb, Both Péter nagyobb. Cinbalmos András, Csóka István.

Demeter Antal, Demeter György, Demeter János, Dezső Ferenc.

Fakó Ferenc, Fakó István, Ferencz Deák, Ferencz Miklós, Ferenczi Antal, Ferenczi Péter, Főrika István, Füle Pál.

Galaczi Pál, Gál András, Gál Ferenc, Gergely János, Gergely Mihály, Gothárd Márton, György Benedek, György István, György Mihály.

Hideg Ferenc, Hobai János, Hopson Mátyás.

Imreh Miklós.

Jakab Mihály, János Dezső, János Márton, János Péter.

Kajtár János, Kádár Mihály, Kelemen György, Kellő Péter, Kereső Imre, Kereső Márton, Kémenes Antal, Kémenes Benedek, Kémenes Márton, Kolta Bálint, Kovács Albert, Kovács Mihály, Kis Madaras János, Kupás István.

Lőrincz Balázs, Lőrincz Mihály.

Madaras János, Márton Gergely, Máté Ferenc, Máté János, Mihály István, Miklós Péter, Miklós Mihály, Muszka Mihály.

Nagy György, Nagy Imre.

Orbán Benedek, Orbán János, Orbán Péter.

Pál Deák, Pál János, Pál Miklós, Péter Ferenc, Péter János, Péter Tamás, Pongrácz István.

Sántha János, Sántha Mihály, Selyem István, Selyem János, Solyom Péter, Sook Balázs, Sükösd Mihály, Székely László, Székely Miklós.

Török Jakab.

Varga Ferenc.

Ezek 117-en az asszonynepeikkel együtt fizették az állóhelyekért az 50, illetve a 25 pénzt. Az évi megadóztatás összege 8775 pénz volt és ezzel a templom fedelét, falazatát és a cintermet teljesen helyrehozták.

*

Más idők. Más emberek. A közjó szent volt előttük. Nemcsak anyagi, hanem vérbeli áldozatot is hoztak a közjóért. Most... torzsalakodás, széthuzás és rut önzés uralja az emberek lelkét!

Ferenczy Dénes.

dresz György és Bitay Gyula koporsóit hozó gyászvagon a Déli vasuti pályaudvarra. A két koporsót hat-hat ló által vontatott ágyutalpakra helyezték s megalakult a menet, melynek elején lovasrendőr disszakasz haladt, utána katonazenekar, katonai disszázad, tizenegy koszorúkkal megrakott gyászkocsi, köztük az elsőn Victor Emanuel olasz király és Benito Mussolini olasz miniszterelnök koszorúi. A koszorút vivő gyászkocsik után haladt a budapesti olasz fasio küldöttsége, majd keresztvivő katona következtet, nyomában Bitay Gyula kitüntetését vörös párnán vivő katonával. Ezután következett ágyutalpon Bitay Gyula koporsója. Mögötte hozzátartozóival. Mögöttük egy katona vörös bársonypárnán Endresz György kitüntetését vitte. Nyomában haladt az Endresz György koporsóját vivő ágyutalp. Ezt követte a gépkocsik sora, köztük az elsőben Endresz György özvegyével. Megérkeztek Sepsziszentgyörgyről Bitay édesanyja és özvegye is. A közéleti előkelőségek sorából Oxilia ezredes, budapesti olasz katonai attasé, Ripka Ferenc dr. Budapest főpolgármestere, Rákossy György a magyar légügyi hivatal igazgatója gyalog haladtak a menetben. Követték őket a tiszti, esendőrtszti és rendőrtszti, valamint polgári küldöttségek. A menet feketélő utvonalon haladt a Hősök emlékműve felé.

Kevéssel egy óra előtt érkezett a menet a Hősök-emlékművéhez, amely felett akkor már négy repülőgép tiszteletköröket irt le a gyászbeszéd elhangzásáig. A koporsókat leemelték az ágyutalpakról és a katafalkokra helyezték. Az előtérben állottak gróf Károlyi Gyula magyar miniszterelnök a felsőház küldöttségének tagjai között, továbbá Keresztes-Fischer Ferenc belügy- és Gömbös Gyula honvédelmi miniszterek, Kárpáthy Kamilló, a honvédség főparancsnoksága társaságában, valamint a képviselőház küldöttsége és a diplomáciai kar.

A temetés.

Egy órakor a Hősök-emlékművéhez érkezett Horthy Miklós kormányzó feleségével Somkuthy tábornok és szárnysegédje kíséretében. Utána nyomban megkezdődött a gyászszertartás. A budapesti rádió helyszíni közvetítést adott s nemsokára egy másik mikrofont is felállítottak, mert a bécsi rádió is a helyszínéről óhajtott közvetíteni a temetést. A koporsókat felhelyezték a katafalkra, majd Haas, román kath. tábori püspök beszélt Endresz hamvait, Soltész Elemér luteránus tábori lelkész pedig Bitay koporsója felett mondott imát.

A beszéltetés után a kormány nevében Kenéz Béla ipar- és kereskedelemügyi miniszter mondotta a bucsuztatót.

Kenéz Béla miniszter bucsuztatója után Arlotta budapesti olasz nagykövet mondott beszédet.

A beszéd elhangzása után a koporsókat újból ágyutalpakra helyezték s a végeláthatatlan tömeg megindult a Kerepesi temető felé. A temetőben újabb gyászbeszéd hangzottak el s négyszáz tagu kar énekelte el a magyar Himnuszt és Szózatot.

Vélemények a konverzióról.

A Gazeta Ciucului arról az államveszélyes propagandáról ír, amelyet a Magyar Párt vezetői saját tőkék érdekében a konverziós törvény ellen folytatnak. „Fantasztikus híreket terjesztve diszkreditálni akarják a román törvényeket, úgy állítva be őket, hogy csak a románok hasznára és valamennyi kisebbség kárára vannak”. A hatóságok közbelépését kéri az izgatók ellen.

Az Adevarul közli a francia szakértők véleményét, amely szerint a konverziós törvény az állam egész hitelét felforgatta és amely szerinte a hitelezőt tönkretesz anélkül, hogy az adóson segítene. Sürgős módosítását kéri.

Maniu a törvényt veszedelmes demagógfogásnak minősítette.

A konverziós bejelentések máskülönben sehol sem kezdődtek meg a várt intenzitással, aminek az oka legfőképpen az előirta eljárás borzasztó nehézsége, amely éveig tartó munkát fog adni a bíróságoknak és ugyanannyi Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ideig a hitelező teljes tehetetlenségét a rossz-hiszemű gazda vagy nemgazda adóssal szemben.

Akármi is a törvény, a bejelentéseket feltétlenül meg kell tenni főképpen az ötven holdon aluli birtokkal rendelkező kisgazdák hitelezőinek, mert bejelentés hiányában a követelés a törvény rendelkezései szerint teljességében elvesz.

Kisgazdákkal szembeni bejelentés határideje július 19, míg nagyobb gazdák önmaguk kérhetnek moratóriumot vagy adósságcsökkentést június 19-ig, tehát az utóbbiak számára a határidő egy hónappal hamarabb jár le.

HIREK.

— **Urnap.** Ragyogó napsütésben ünnepelte meg a román kath. egyház idén is Urnapját. A sokezer főnyi körmenetben csak egy kis, körülbelül husz főre menő leánysoport jelezte, hogy az ünneplő közönség tulajdonképpen egy székely város népét képviselné. Nem sokkal felémelőbb lenne, ha e magasztos ünnepen a nép a saját nemzeti viseletében mutatná be hódolatát az Urnak? Az ünnep fényét nagyban emelte az Ipartestület dalárdája és a székely ifjuság fuvószenekara.

— **A román kath. elemi iskolában a vizsgák sorrendje a következő:**

- Június 1-én központi V.—VI., III. b.)
- „ 2-án „ IV., III. a.)
- „ 3-án „ II., I.
- „ 4-én alszegi II., I.
- „ 5-én d. u. felszegi II., I.

A VII. osztály abszolváló vizsgája 3-án d. e. lesz.

Évzáró ünnep június 12-én.

A vizsgákra a tanügy iránt érdeklődőket szívesen látja a **Tantestület.**

— **Kivételek a konverzió alul.** Következőkben közöljük a konverzió alul kivételeket. A törvény 52. §. szerint teljes egészében meg kell fizetni az állami, megyei és községi tartozásokat. Meg kell fizetni a tartásdíjakat (aszszony, szülő és gyermektartást stb.), a rokkantak, árvák és hadiözvegyek követeléseit, ha az adósság nem haladja meg a 150.000 lejt. Az egyházakkal, iskolákkal, ügyvédekkel és orvosokkal szemben fennálló tartozásokat. Akiknek tehát ilyen természetű adósságaik vannak, azok igyekezzenek adósságaikat rendezni, mert ezekre nem kapnak kedvezményt, sem a 20 holdon aluli, sem azon felüli adósok s késedelemből csak károk és költségszaporulatok keletkezhetnek.

— **Elfogott galamb.** Gyergyószentmiklós, az alszegben elfogtak egy galambot, melynek lábán S K V ∞ 164. jelzésű fémkarika, egyik szárnyára kis spárga van erősítve. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást lapunk kiadóhivatala ad.

— **Reviziósnap Magyarországon.** Vasárnap Magyarország minden városában reviziós-gyűlések voltak. Budapesten több százezer főnyi tömeg vett részt a gyűlésen, amelynek főérdeke Bethlen István nagy beszéde volt. Az Universul fel is hívja a figyelmet a meg nem engedett propagandára és szigorú szankciók alkalmazását kéri Magyarországgal szemben.

— **Saját gyilkosát rendelte meg.** Gödömesterháza Moldován László, mintegy 40 éves román ember különböző anyagi és családi bajok miatt halálosan elkeseredett. Állítólag vallási skrupulusokból önmaga huzódott az elhatározott öngyilkosság végrehajtásától, ezért megfogadott egy, az udvarán tartott szegény hülyét, hogy sujtsa rá a megváltó fejszecsapást. Kezébe adta a szerszámot és egy fatökre hajtott nyakát nyújtotta a kívánt mütéhez. Ám az idióta célt tévesztett és hatalmas ütésével Moldován fejét zúzta be a nyult-agy tájékán. A súlyosan sebesült ember nem halt meg, de a halállal vívódik a szászrégeni kórházban. A beszámíthatatlan elméjű tettest nem tartóztatták le.

* **Kiadó lakás.** Serfőző aggház-utca 3. sz. a. magánlakás, melyben Karda nyug. járásbíró, ur lakik — július 1-től kiadó. — Értekezni lehet Gereöffy Csanáddal, Reg. Ferdinand utca 79.

— **Megint nehezebb a külföldre-utazás.** A kormány rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a lejnek és a külföldi pénzeknek kivitelét. A rendelet szerint 5000 lejnél többet nem szabad a külföldre utazóknak magával vinnie a Banca Naționala engedélye nélkül. Ezután tehát, aki külföldre akar utazni, annak nehéz utánjárásokkal meg kell szereznie az utlevelet, a vizumot s mikor ezekkel elkészült, akkor még el kell mennie a Banca Naționalához s ott igazolni, hogy miért megy külföldre s ha indokolt az utja, akkor mennyi pénzre van szüksége erre az utra. Mindezeknek igazolása után a bank megállapítja, hogy mennyi lejt, vagy mennyi és miféle külföldi valutát vihet magával az illető. Szigorúan kell tehát vigyázni, hogy a határon átlépőnél engedély nélkül sem lej, sem külföldi valuta ne legyen, mert a rendelet megszegőt nagyon szigorúan büntetik.

* **Bérvágást** egyeseknek minden hét végén legolesóbban végez a

2-1

Tekerőpataki Gőzfürész.

* **Értesítés.** Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy folyó hó 15-ikétől a városház-utcai műtermemet átköltöttem Regele Ferdinand-ut 65. szám alá a Blénessy Jenő-féle házba.

Ezuttal kérem a közönség szives támogatását és maradok teljes tisztelettel:

4-2

Tilly Artz.

* **Jegeskávé és fagyalt** minden nap a **BOJUM**-bodegában kapható! 3-2

* **Méh kaptárak** eladók. Érdeklődni lehet Márk István könyvkereskedésében. 3-3

Rejtvények.

Jelige: Fejtörő az elme sportja.

Számrejtvény.

I.	Sz. D.
1, 5, 9, 7, 8, 9.	Szép ha szépen sikerül.
9, 2, 7, 8, 9.	Ennek mindenki örül.
5, 4, 3, 5, 6.	Ha rád támad védj magad.
7, 8, 4.	Ebben öröm is fakad.
8, 4, 5, 7.	Isten adta próbára.
2, 4, 8, 9.	Fáradtságnak az ára.
1-9.	A hazugság kuforrása.
	Ne légy véle barátságba.

Betűrejtvény.

II. III. Sz. D.

1	1	Metes	1/2	1	ÉI &	000000
2						000000

A 20. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

Számrejtvény: I. Save Our Souls.

Betűrejtvény: II. Havasi gyopár. III. A szerelem sötét verem. IV. Versenybíró. V. Jelmondat.

Üzenet többeknek: Kereszt-, kép- és kockarejtvényt nem közölhetünk.

Sz. D.

Konverziós törvény

román-magyar szöveggel, mélyen leszállított áron, 20 leiért kapható a Márk könyvkereskedésben.

Az Uránia mozgó hirei.

28., 29-én

Utolsóelőtti előadás.

Álarcos Vénusz.

Wladimir Gajdaov pazar, látványos életképe. Főszerepben: Dita Parlo.

Jön:

Utolsó előadás.

A halálosztag

minden idők legnagyobb repülőfilmje.

Jön:

Legutolsó előadás.

A hindu siremlék.

A páratlan filmremek,

CONVOCARE.

Domnii Acționari ai băncii:

„BANCA DE ECONOMIE S. P. A. DIN TULGHEȘ“
sunt convocați la a**XXV., ADUNARE GENERALĂ**
pe ziua de 5 Iunie 1932 la ora 3 p. m. în localul susnumitei bănci.

Ordinea de zi:

1. Emiterea a doi membrii spre luarea în primire a acțiunilor reprezentate.
 2. Raportul Consiliului de Administrație și al Comitetului de Censori, satorirea Bilanțului și a Contului de Profit și pierderi pe anul 1931. și a le da absolutoriu.
 3. Hotărârea despre viitorul Institutului.
 4. Alegerea censorilor eventual demisionați.
 5. Eventuale propuneri.
- Tulgheș, la 20 Mai 1932.

DIRECȚIUNEA.

Contul Bilanțului pe anul 1931. — Měrleg-számlla 1931. évré.

Active — Vagyon.		Lei	b.	Pasive — Teher.		Lei	b.
1. 130. Cassa — Pénztár		1.335	18	1. 128. Capital de acții — Részvényalaptőke		2.000.000	—
2. 131. Cambii — Váltó		7.384.075	—	2. 114. Fond de rezervă — Tartalékalap		10.500	—
3. 136. Ipoteci — Jelzálog		179.988	50	3. 56. Fond pt. creanțe dubioase — Kétes követelések tart. alapja		130.091	80
4. 133. Creanțe contractate — Kezesített kötvény		104.515	—	4. 127. Conturi curente — Folyószámlla		3.431.427	—
5. 71. Hárții de valoare — Értékpapir, Vill. részv.		75.000	—	5. 134. Depuneri spre fructificare — Takarékbetét		2.174.513	70
6. 138. Dobânzi exigibile — Hátrálékos kamatok		906.554	—	5. 107. Reescomturi — Visszleszámitolt váltó		559.200	—
Deficit — Vesztesség		98.342	02	7. 137. Diversi — Tőbbek		217.479	20
				8. 125. Spese neachitate — Fizetetlen költség		173.955	—
				9. 121. Dividendă neridicată — Felnemvett osztalék		44.922	—
				10. 118. Neachitate dobânzi de cont-curent — Fizetetlen folyószámllakamat		5.325	—
				11. 138. Camătă transitorie — Átmenő-kamatok		2.396	—
		8.749.809	70			8.749.809	70

Tulgheș — Gyergyótőlgyes, la 31 Decembrie 1931.

Ifj. Todor Antal m. p. Aurel I. Nicolescu m. p. Csató Sándor m. p. Ing. Policarp Bejan m. p. Dumitru Doboreanu m. p. Ifj. Todor Antal m. p. Brassay Sándor m. p.
dir. exec. — ügyv. ig. preș. dir. gen. — eln. v. ig. m. c. — ig. tag. m. c. — ig. tag. m. c. — ig. tag. m. c. — ig. tag. contabil — könyvelő.

S'a verificat și aflat în bună de Comitetul de censori: — Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Haim Simon m. p.
censor — f. b. tag.Strul Moric m. p.
preș. cens. — f. b. elnök.Gheorghe Zaitz m. p.
censor — f. b. tag.

SPORT.

Kolping Gyergyó — Kolping Udvarhely
3 : 0 (0 : 0).

Bíró: Mátyus.

Vasárnap, f. hó 22-én az udvarhelyi Kolping futball-csapatát látta vendégül a helyi Kolping. A mérkőzés a második féldőben szép játékot játszó helyi csapat 3 : 0 arányu győzelmével végződött.

A vendégcsapat kezd. Az észnélkül kapkodó és kétségbeeső lassuságu helyi játékosokat rövidesen leszorítják a vendégek és a hibát hibára halmozó hátrvédpar mellett állandó ostrom alatt tartják a kaput. Puskás azonban állja az ostromot. Fegyveressynek, a helyi együttes egyetlen lelkesen játszó tagjának azon kísérlete, hogy a sűrűn osztogatott labdával lendületbe hozza a csatársort, hiábavalónak bizonyult.

A játék kezd mindjobban ellaposodni. Unalmas, sűrű tacsdobással tarkított 45 perc a vendégek támadásával ér véget. Féldő kornerarány 3 : 0 Udvarhely javára. Szünet után a helyi csapat kezd. Párperenyi változatos és az első féldőhöz hasonló unalmas mezőnyjáték után a közönség gunyos megjegyzéseinek hatása alatt a helyi együttes megembereli magát és Fegyveressy ésszerű irányítása mellett gyilkos tempót kezd diktálni. A 26. perében Zárug Pista bombalövését a kapus kornerre menti. A sarokról rugott labda Fegyveressyhez kerül, aki azt gondolkodás nélkül küldi kapura. A súlyos lövés a kapus kezéből visszapattan, azonban a résen levő Grünstein rendeltetési helyére küldi. 1 : 0 Gyergyó javára; 28. perc. Gól után a helyiek még élénkebbek lesznek. Akciót indítanak és 2 perccel az első gól után Zárug hosszu előreadott labdájával Grünstein szédítő iramban lefut; ideális beadásával Dundi védhetetlen gólt lő. 2 : 0 Gyergyó javára. Ujrakezdés után a labda Fegyveressyhez kerül, aki most a balszélsőt szökteti meg. Benkes a védelmet kicselezve szépen centeres a még jóformán földet sem ért labda Füstí lábáról máris a hálóban táncol. 32. perc 3 : 0 Gyergyó javára. — A vendégcsapat mindent megpróbál: erős támadásokat vezet Gyergyó ellen, de azok eredménytelenek. A féldő hátrálévő része változatos, szép mezőnyjátékkal ér véget.

Kornerarány 4 : 1 Udvarhely javára.

A helyi csapat legjobbjai a góllövőkön ki-

vül Puskás, Fegyveressy, Zárug és György voltak. — Ezen hízelgő eredmény elérésében az oroszánrészt Fegyveressy, aki lelkes játékot játszva állandóan tömte labdával a csatársort és valósággal kényszerítette őket az előnyomulásra.

Előmérkőzésként megtartott „Törpe“ csapat mérkőzésén a „Hádli“ csapat 2 : 1 arányu vereséget szenvedett a „Bogdán“ csapattól.

A Csikszereében vendégszerepelt Liceum csapata a Vákár és Schmiédttel megerősített C.S.C. fölött 2 : 1 arányu értékes győzelmet aratott.

A Csikvármegye legjobb csapata címért kiírt körmérkőzés eddigi eredményei a következők: Kolping — C.S.C. 2 : 1 a Kolping javára. Liceum — C.S.C. 2 : 1 a Liceum javára. — Vasárnap, f. hó 29-én a körmérkőzés egyforma gól

és pontszámmal rendelkező két helyi együttes csapata, a Kolping és Liceum mérkőzésre össze erjüket Csikvármegye legjobb csapata címért.

Csütörtökön, f. hó 26-án a Gy.S.E. futball-csapatával szép számu közönség előtt játszott a le. Az alig párnapos tréninggel rendelkező Gy.S.E. 2 : 1 arányu vereséget szenvedett a Kolping II. csapatától.

Csak 40 lej egy hónapban

és a legjobb könyveket olvashatja,
ha beiratkozik

Vajda Bözsi

kölcsönkönyvtárába

Str. Reg. Ferdinand 15. Telefon 15.

Makulaturapapir
kilószámra kapható MÁRK
könyvkereskedésben.

Raktáron állandóan és megrendelés szerint kapható részletfizetésre is kül- és belföldi **márványokban**, valamint szürke és rózsaszínű **trachit siremlékek** és **sirszegélyek**, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelűig.

Szakszerű betűzésés bármely nyelven és héberben is

Barabás Gergely kőfaragómesternél

Lázarea jud. Ciuc (Szarhegy).

Vállalok bármilyen **épület** és **kriptaépítéseket** a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, teljesen fagyálló anyagból.

Munkáimért írásbeli jótállással.

Szives megkeresésre árajánlattal, tervezéssel készséggel szolgállok.